

VIXIT, EXCESSIT
VIR PERILLVSTRIS ET EXCEL-
LENTISSIMVS

GOTHOFREDVS DE IENA,

SERENISSIMI AC POTENTISSIMI REGIS
BORVSSIAE, DOMINI NOSTRI LONGE CLE-
MENTISSIMI, CONSILIARIUS INTIMVS ET DV-
CATVS MAGDEBVRGICI EMINENTISSIMVS
CANCELLARIUS.

QVOD RELIQVIT EXANIME CORPVS

SVB VESPERAM DIEI HVIVS I. MARTII,
HONESTISSIMO RITV ET SPLENDIDISSIMO
COMITATV EFFERETVR:

QVAS ILLVSTRES EXSEQVIAS
VT OMNES ACADEMIAE ADDICTI
DECORA FREQVENTIA PROSEQVANTVR,
EIVSDEM PRORECTOR

PAVLVS ANTONIVS,
S. TH. D. ET PROF. P. AC REGII CONSISTORII IN DVCATV
MAGDEB. CONSILIARIUS,
OFFICIOSE AC HUMANITER ROGAT ET INVITAT.

Typis SALFELDIANIS,

D

etur hoc illustrium in
rem publicam meritis,
vt, qvo modo exsequiis
a promiscua sepultura
separantur; ita etiam memoriæ, vt
digni fuerunt, consulatur perpetuita-
ti. Hoc enim ipsi consiliis, hoc la-
boribus immensis intenderunt, vt,
quum ad honestatem referrent omnia,
virtutis tamen præmium, quod comi-
tatur res præclare gestas, hoc est glo-
riam in posteris, ne parui putarent
aut contemnerent. Est virtus cæ-
lestis munus: est gloria virtutis indi-
uulsa comes, in hoc solo seiunctas ra-
tiones habens, vt, qvum illa ad supe-
ros

ros cum Mente subuehitur, hæc inter
mortales remaneat, sed diuturnitate
sua vere immortalis. Hanc nisi ani-
mus in posterum præsentiret, si, qui-
bus vitæ spatiū est circumscriptum
finibus, eisdem cogitationes termi-
naret suas; misera sane illorum foret
conditio, qui laboribus se frangunt,
& dies noctesque student rei publicæ:
quod par istis & ignauis apud poste-
ros esset merces, obliuio, futura. Alit
magnas animas virtutis & doctrinæ
gloria, quæ stimulat ad res præclare
fusciendas, quæ ad perficiendum
eas corroborat, vt perfectis iis alios
aliosque fructus, quos ad rempubli-
cam adferant, meditentur. Non ita-
que mercede sua ingenia magna sunt
fraudanda, sed memoria illorum re-
colatur, sicut meruerunt, & posteri-
tati commendetur, vt, qui sequuntur,
exemplo excitati, vestigia impressa

a 2

legant,

legant, eademque virtutis via ad glo-
riam & immortalitatem contendant.
Si quando vñquam, nunc certe fu-
nus apparamus, quod gloriam comi-
tantem habet, quod exemplo & præ-
sentibus & qui futuri sunt, luculento
ad æmulationem est, vt par virtutis
gloria succedat, aut, si hoc est ni-
mium aut paucis datum; similitudi-
nem eius imitando consequantur.
Nam ad prima adspiranti non inho-
nestum est, in secundis tertiusve si
constiterit. In quo nunc versamur,
tam singulare, tam illustre exemplum
est, vt cum Virginii Rifi, summi viri,
funere comparari possit: quod insi-
gne ac memorabile Romano populo
spectaculum exhibuit. Annum is
tertium & octogesimum excesserat,
quum fato tandem concederet; tri-
ginta idem annis gloriæ supervixit,
& legens de se historias, posteritati

inter-

interfuit. Cui summo cum honore
exsequias paramus , ad ætatem il-
lius, humana pæne maiorem, quam
proxime accessit , nec minus per
multos annos , quid de se posteritas
iudicatura sit, in historiis ipse legit,
ab omnibus probari , laudari audi-
uit , & recte factorum gloria lætatus
est. Non moramur diutius lectorum : VIR maximus consummatisfi-
musque erat, qui nuper in viuis esse
desiit , in memoria autem omnium
est super , eritque , dum litterarum ,
quæ æternæ sunt , persistent monu-
menta : erat, inquit, vir vel solo
nomine magnus & laudatus **GO-**
THOFREDVS DE IENA, SERE-
NISSIMI POTENTISSIMIQUE REGIS
BORVSSIAE , INDVLGENTISSIMI
DOMINI nostri , CONSILIARIUS IN-
TIMVS ET DVCATVS MAGDEBURGICI

b

ILLV-

ILLVSTRISSIMVS CANCELLARIVS. De
quo summo VIRO pauca scribere
contra venerationem est tanti no-
minis : neque scribere quod decet,
in nostra est facultate, quum pauci
sint , qui medium SENIS huius æta-
tem ; nemo nobiscum , qui iuuen-
tutem recordetur.. Quantacumque
autem sunt, quæ ex multis & magnis
rebus comperta habemus ; tanta ta-
men omnino sunt , vt perpetua-
tem famæ & memoriæ mereantur:
ideoque , dum ad suprema celebra-
da nostros convocamus , Acade-
miarum more, quæ rescire potuimus
de SENE meritissimo , præscribimus
legenda & meditanda; vt intelligant
nostrates , quantus & quam excel-
lens fureit , qui excessit, & quantas
virtutes secum , reliquens terram,
ex oculis nostris abstulerit: quo lau-
dibus

dibus illarum ad æmulationem iuniores excitentur.

Lucem adspexit vir beatissimus
cic 150 xxiv Novembri extremo,
editus in Seruestana ciuitate parentibus
antiquæ nobilitatis, quorum cura
& ductu ingenium, quod felici sidere
capacissimum sortitus erat, iis arti-
bus ac disciplinis, quæ ad verum
cultum mentis, & vñiversam, quam
late patet, eruditionem ducunt, fe-
licissime in patrio Gymnasio imple-
uit. Sic bene firmatis fundamentis
in diuersis Academiis, Wittenber-
gensí, Giessensi, Marpurgensi super-
struxit, quæ in vastam doctrinam
ad surgébant, & eiusmodi apparatus
dabant, qui tum formandæ iuuen-
tuti, tum Principum rebus maximis
agendis mirandum in modum suffi-

b 2

ceret.

ceret. Nec vero is illis opibus,
quas nostra fert Germania, utut ex-
imiis, adquieuit: quidquid vsquam
gentium sapientiae & cultus huma-
nioris est, cupidissime appetebat,
vt, quod in vsum patriæ aut suum
esset, inde domum reportaret. Ic-
circo Batavos ceterosque Belgas
adiit: in Britanniam traiecit: per-
agrauit Gallias: in Hispaniæ fines
penetrauit: transiit in Italiam, &
omnium harum gentium perdidicit
sermonem, & abstrusas singularum
scientias & arcana reipublicæ explo-
ravit. Is enim peregrinationum
verus usus est, vt non contenti si-
mus, vrbes splendidiores, castella &
palatia, aut pompas satellitii Regum
atque Principum vidisse; sed illud in
iis præcipue salubre est ac frugife-
rum,

rum, vt mores, leges, instituta gentium obseruentur, & principes ingenii ac doctrinæ viri adeantur, consuluntur, & ex sermonibus ipsorum & exemplis, in illustri positis monumento, capiatur quod imitemur, quodque ad nostræ vsum reipublicæ referatur. Erant tunc in Batauis & Britannis viri virtute ac eruditione clarissimi: & Gallia optimis artibus ac disciplinis, etiam legum interpretationis adfluebat: Italia maiores suos, ingenii laudibus illustres, æmulabatur; sic quantas diuitias doctrinæ ac scientiarum in patriam nostrum putemus regesisse: Non latere ignis potest: erumpit, emicat, & circum se omnia illustrat. Eadem vis ingeniourum est, quæ, vt mens ipsa, ad cœlestem ignem originem

C ref-

referunt suam : nec possunt in ob-
scuro latitare , sed dotes suas igneas
emittunt, & quoquouersum inclare-
scunt, nec de publico mereri ac pro-
desse pluribus refugiunt. Primus
summam NOSTRI doctrinam Prin-
ceps sapientissimus CAROLVS
LVDOVICVS, ELECTOR PALA-
TINVS, perspexit, cumque non mo-
do consiliis suis adhibuit, verum
etiam , vt multos similes formaret,
Professorem Heidelbergensis Acade-
miæ , ex ruinis suis belli tumultu fa-
ctis, nuper instauratæ , constituit.
Hic cum se paucis annis gesserat, vt
fama ingenii longe lateque proueche-
retur: qua factum , vt maximus &
æternæ memoriae Princeps FRIDE-
RICVS WILHELMVS, ELE-
CTOR BRANDEBVRGICVS, in Fran-
cofur-

cofurtanam illum suam euocaret,
quem ægre quidem Palatinus, tamen
dimisit tandem, ac ita eum dimisit,
vt dotes & virtutes eius COLLEGAE
BRANDENBURGICO magnopere com-
mendaret. Ut cooperat vero Hei-
delbergæ, sic Francofurti etiam in
dies magis augere rem literariam per-
seuerauit, adeo, vt gloriosus ELE-
CTOR idoneum iudicarit, quem in lu-
cem produceret clariorem, ac ma-
ioribus rebus, publicisque Imperii,
admoueret. Itaque cīc iōc CLXII,
postquam septem annis Francofurti
cum plausu omnium docuerat, di-
gnitate Consiliarii intimi ornatum
Ratisbonam ablegauit, vt in S. Im-
perii Comitiis celsissimæ Domus
Brandenburgicæ caussam ageret,
ibique sedem figeret tamquam annis

c 2 pluri-

pluribus in statione illa permanensurus.
Hic campum patentiores NOSTER,
quo ingenium exerceret, invenit:
hic arenam suam habuit, in qua pro
gloria & commodis DOMINI sui
pugnaret: quod ita strenue, tanta-
que fide ac felicitate peregit, ut alii
etiam Principes Imperii, Marchio-
nes Brandenburgici Franconiae par-
tis vtriusque, Onolzbacensis & Bey-
rutensis; & Nassovii, Sigensis ac
Dillenburgicus; item Anhaltini; ali-
quando etiam Electores Saxo & Pa-
latinus, & ipse quoque Rex Daniæ,
caussas suas ei, permittente HERO
proprio, agendas concrediderint:
quas singulas etiam, vna cum ordi-
nariis DOMINI sui (tanta facultas in-
genii erat) promtissime atque ex eo-
rum voluntate, quorum erant, ex-
pedi-

pediuit. Dum Ratisbonæ fuit, splen-
didæ legationes interuenerunt, quas
indidem profectus in Electoralibus
Aulis, Moguntina, & Boiara, & Pa-
latina, aliorumque Principum, iussu
ac auctoritate prægloriosi sui DOMINI,
ELECTORIS BRANDENBURGICI,
obiuit. Idem Princeps ac HEROS
maximus, possessione Ducatus Mag-
deburgici auctus, vt antea Mindani
Principatus, sic anno CIC LXXX.
noui Ducatus Magdeburgici Cancel-
larium SENEM nostrum, non roga-
tus, sponte sua declarauit: nec vero
propter grauiora in Comitiis negotia
ille prius, quam CIC LXXXVII. re-
vocatus Ratisbona est, vt huic mu-
neri, quod impositum ante fuerat,
ipse nunc pari fide atque industria
præcesset. Præfuit omnino, quoad
d vixit,

vixit, fide summa, indefessa cura
& industria, vt, nisi grauissimæ ra-
tiones obstante, ne diem quidem ab
iure dicundo vacuum prætermitte-
ret. Nam quamlibet ætas ingraue-
scerebat, nihil tamen de laboribus in-
termisit; quo exercendi genere cum
ipsa senectute pugnauit, & vicit ejus
incommoda. Firma ei & valida
natura erat, vt octogesimo ætatis
anno aurium oculorumque vigor in-
teger, & mens sibi recte constans,
ac corpus viuidum ac agile, & sola
ex senectute esset prudentia. Ex
quo facile licet intelligere, quæ na-
turæ bona, quam firma & præstan-
tia fuerint ante, quam inclinaret ætas
& in senectam vergeret. Nec mi-
nor firmitas fuit animi, virtutibus
raris ac singularibus ad robur istud
educta,

eduēta , exēcitata ad constantiam.
Deo pius & deuotus a sacris num-
quam abfuit : iustitiae sanctus anti-
stes, a cupiditatibus alienus fuit , in
neutram a recto partem declinans.
Humanus & benignus omnibus : in
pauperes liberalis; cuius rei cum alia
plura documenta prostant, tum opus
maximum , quod vltimo molitus
est , beneficentiam eius perpetuo
prædicabit. Aedes enim suas in ho-
spitium , & magnam fortunarum
partem in alimentum decem nobili-
bus virginibus, a fortuna derelictis,
in perpetuum publicauit , quæ quo
rarior hoc sæculo munificentia est,
eo clementius a potentissimo REGE
nostro probata fuit & confirmata.
Inter tam præclaras res vitam exegit
suam, ac tandem plenus annis, ple-

d 2

nus

nus honoribus abiit a. d. vi. idus Ianuarias, quo generosa anima, Deo suo confisa, in cælestem patriam, quam vnicce respexerat, placide, sine morbo, sine doloribus, solius senectutis caufsa & satietatis viuendi, est translata. Mortis spolium, ex anime corpus, sub vesperam diei huius decenti magnificentia in sepulcrum inferetur: quas exsequias ut omnes Academiæ addicti, illustres genere, dignitatibus ampli, munebus conspicui, ingenio nobiles, industriaque præstantes, ut æquum est, comitentur; officiose ac humaniter vnumquemque rogamus & admonemus. P.P. Halæ kalend. Mart.

ccc iii.

